

Sędziowie

Kategorie: Instytucje

W getcie znalazła się kilkudziesięcioosobowa grupa osób z wykształceniem prawniczym, w wielu przypadkach tuż po zakończeniu studiów. Przeważająca większość nie mogła pracować w zawodzie prawniczym. W powołanym w getcie [Sądzie Prześrocznego Starszeństwa Żydów](#) (vide) oraz krótko istniejącymi [Sądzie Dorocznym](#) (vide) oraz [Sądzie dla Młodocianych](#) (vide) dostało pracę jedynie kilku sędziów.

Około 500 adwokatów i sędziów znalazło się wśród deportowanych tu Żydów z Rzeszy i Protektoratu. Z tej grupy zaledwie sześć osób zostało zatrudnionych w Sądzie, o czym zdecydowała znajomość jidysz.

Byli to sędziowie Artur Dittersdorf z Wiednia, [Paweł Feygl](#) (vide) z Pragi i dr Josef Wilczek z Frankfurtu oraz prokuratorzy [Meyer Kitz](#) (vide), [Ignatz Nussbrecher](#) (vide) z Wiednia i Isidor Schletter z Pragi. Kitz od kwietnia 1942 r. pełnił funkcję kierownika Prokuratury w getcie. Był znanym w Europie obrońcą w procesach, w których oskarżano Żydów. Najbardziej znanym sędzią w getcie był przewodniczący Sądu Przełożonego Starszeństwa Żydów [Stanisław Jakobson](#) (vide).

Ze stanowiskiem sędziego w getcie łączyła się głośna sprawa odmowy orzekania kary śmierci, co starały się wymóc władze niemieckie. Spotkanie przedstawicieli sądownictwa z władzami odbyło się 3 sierpnia 1941 r. Żądano, aby Sąd getta włączył w zakres rozpatrywanych spraw również te, które szkodziły Rzeszy, a sędziowie mieli uprawnienia do wydawania kary śmierci. Dodatkowo jako wiążące mieli traktować wnioski o karę śmierci kierowane przez władze niemieckie. Grupa sędziów i prawników żydowskich zgłosiła Rumkowskiemu protest. Należeli do nich Aleksander Binsztok, [Naum Byteński](#) (vide), [Roma Byteńska](#) (vide), Józef Eidlitz, [Albert Merenlender](#) (vide), Wilhelm Mrówka, Jakub Najman, [Jakub Ratner](#) (vide), Bernard Wajskop i Aleksander Wołk. Przewodniczący Sądu Jakobson miał się wypowiedzieć za wprowadzeniem proponowanych zmian. Część sędziów wróciła po pewnym czasie do pracy w Sądzie (np. Byteńscy), czworo zaś – Wajskop, Mrówka, Najman i Wołk – zostało

przez Rumkowskiego zdymisjonowanych z zakazem zatrudniania gdziekolwiek. Do końca istnienia getta żydowski wymiar sprawiedliwości nie wydał ani jednego wyroku śmierci.

Ewa Wiatr

Źródła

APŁ, 278/460, k. 9-10. Ibid, 278/510, k. 121-122; ibid., 278/1096, k. 67; AYV, O.3/863; Kronika, t. 1, s. 270-271, 4.08.1941.

Tagi

administracja żydowska

Data aktualizacji: 16-03-2026

Data dodania: 05-09-2025